

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ з питань
господарського права
та процесу

за 2023 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань господарського права та процесу є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до розпорядження Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 14 квітня 2020 року №51.

Метою діяльності Комітету є розвиток господарського права та процесу в Україні та надання методологічної, теоретичної і правової допомоги адвокатам, що практикують у сфері господарського права та процесу.

Основними завданнями Комітету є:

- впровадження кваліфікації адвокатів у сфері господарського права та процесу, у тому числі удосконалення теоретичних знань і практичних навичок;
- своєчасне інформування адвокатів про актуальні тенденції у роботі державних органів і про законодавчі ініціативи у сфері господарського права та процесу;
- сприяння обміну досвідом між адвокатами, що практикують у сфері господарського права та процесу, вивчення кращих практик міжнародної спільноти, що здійснюється за участі іноземних адвокатів, зокрема з Європейського Союзу та США;
- сприяння адвокатам у процесі розвитку інституту посередництва (медіації) в господарському процесі;
- вдосконалення господарсько-правових інститутів, зокрема через залучення міжнародного досвіду;
- збір та узагальнення правозастосовної практики, аналіз міжнародного законодавства, що так чи інакше стосується сфери господарського права та процесу, що здійснюється з метою підвищення теоретичних і практичних компетенцій адвокатів;
- публічне висловлення позиції адвокатів щодо актуальних проблем господарського права та процесу;
- представництво інтересів адвокатів у сфері господарського права та процесу перед органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами владних повноважень, міжнародними організаціями.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Голова Комітету – Осетинська Ганна Анатоліївна, призначена розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України №1 від 11 січня 2021 року.

Секретар Комітету:

Величко Дмитро.

Заступники голови Комітету:

1. Орлик Марія.
2. Черних Олександр.

До складу Ради Комітету входять адвокати:

1. Барташук Любов.
2. Попко Вадим.
3. Проскурня Тетяна.
4. Резніков Владислав.
5. Тарасова Надія.

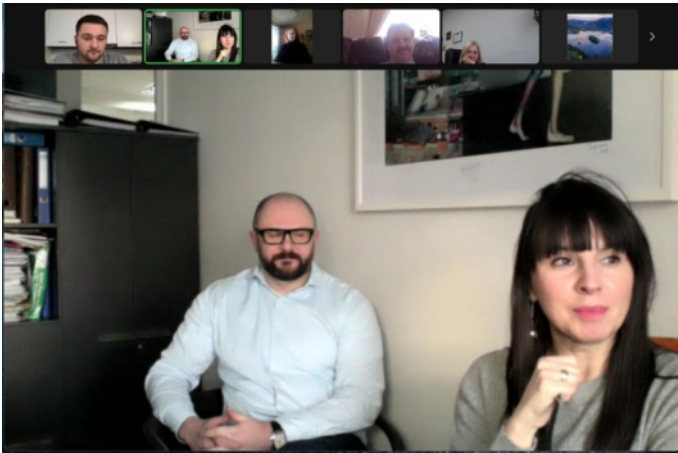
Експерти Комітету:

1. Кравчук Геннадій Анатолійович.
2. Новіков Михайло Миколайович.

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2023 РОКУ

18 січня відбулося засідання членів Комітету, присвячене обговоренню читання проєкту Закону про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період (реєстр. №6013 від 09.09.2021). До участі у засіданні були запрошені науковці та експерти у сфері господарського права.

Відповідний законопроект, прийнятий за основу відповідно до Постанови Верховної Ради України від 12.01.2023 №2870-IX, передбачає, зокрема, визнати Господарський кодекс України таким, що втратив чинність.

На думку членів Комітету, скасування Господарського кодексу України матиме наслідком втрату нормативного визначення господарської діяльності, економічної конкуренції, банкрутства та інших спеціалізованих правових категорій, за відсутності закріплення яких виникнуть проблеми з визначенням підвідомчості за цими категоріями справ і гостро постане питання існування як спеціалізованої ланки судів господарської юрисдикції.

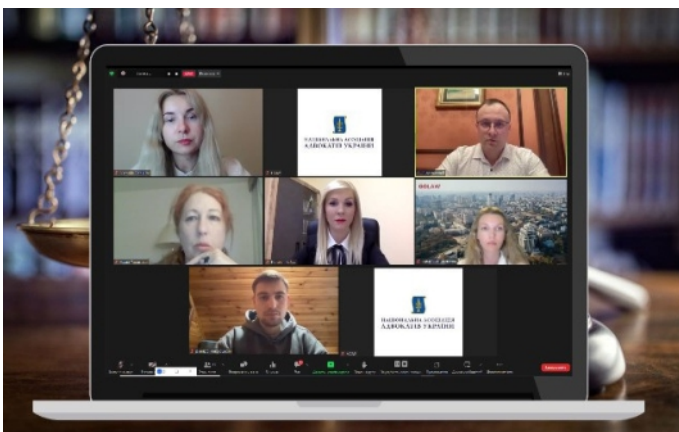
Таким чином, Комітет НААУ виступає проти ухвалення вказаного законопроекту в запропонованій редакції і пропонує створення відповідної робочої групи із включенням представників НААУ, суддівського корпусу та наукової спільноти для обговорення та напрацювання відповідних змін у законодавство в цій сфері, зокрема в Господарський кодекс України. Відповідні зауваження були направлені до комітетів ВРУ, а також Президенту України.

4. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

27 січня членкиня Ради Комітету **Надія Тарасова** долучилася до круглого столу, організованого Комітетом НААУ з питань трудового права на тему [“Юрисдикційність спорів у судовій практиці”](#).

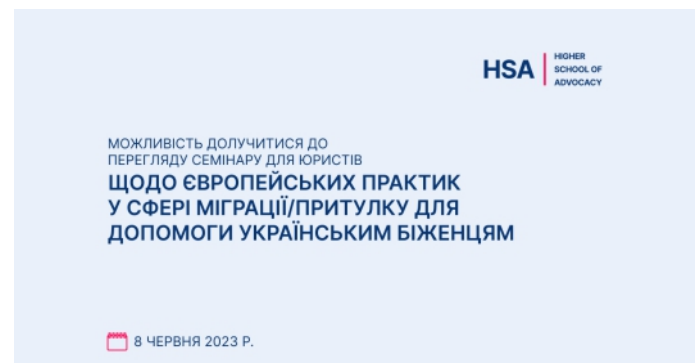
Під час заходу обговорювалися питання щодо проблем із визначенням юрисдикції справ у сфері трудових правовідносин і публічної служби, припинення повноважень посадових осіб, корпоративних спорів, а також питання юрисдикції у земельних спорах. Надія Тарасова розповіла про види корпоративних спорів і зупинилася на необхідності детального підходу до визначення юрисдикції при виникненні спорів із посадовими особами товариств, аудиторами та колишніми учасниками. Спікер навела судову практику із зазначених питань та поділилася власними рекомендаціями.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/pjbjo>.

31 січня членкиня Ради Комітету **Надія Тарасова** на запрошення WORK.ua взяла участь у круглому столі «Мобілізація, найм переселенців і ветеранів, права та обов'язки роботодавців у 2023 році».

Під час заходу обговорювалися питання щодо: права роботодавця видавати повістки працівникам, військово-облікових документів, які має отримати роботодавець від працівника при прийнятті на роботу, правил переведення працівника на іншу позицію, порядку звільнення працівника під час воєнного стану тощо.

8 червня членкиня Ради Комітету **Надія Тарасова** взяла участь у семінарі для юристів щодо європейських практик у сфері міграції/притулку для допомоги українським біженцям (м. Братислава). Захід організований Проектом Ради Європи, Європейським Союзом та Агентством ООН у справах біженців.

Семінар проводився з метою обміну оновленою інформацією щодо різних європейських і національних процедур і практик, впровадження Директиви ЄС щодо тимчасового захисту та інших відповідних міжнародних та європейських стандартів між міжнародними експертами, українськими та європейськими юристами, що надають допомогу українцям, які вимушено переміщені через війну.

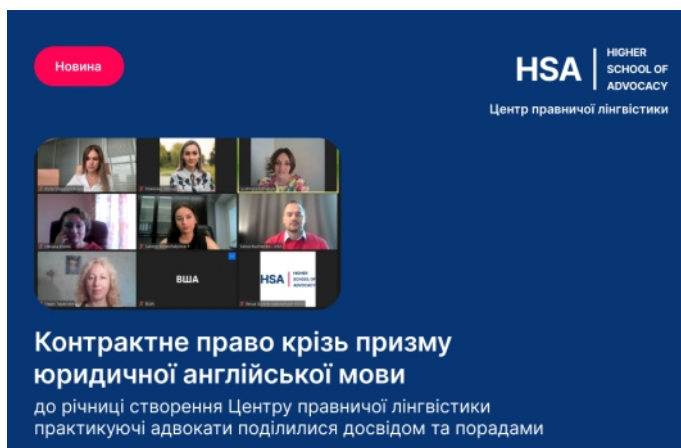
Експерти розповіли про імплементацію Директиви ЄС про тимчасовий захист у контексті війни, що триває в Україні, та обговорили можливі підходи щодо юридичного статусу українських біженців після закінчення дії статусу тимчасового захисту.

Також учасники та учасниці обговорили основні виклики в наданні юридичної допомоги українцям, переміщеним через війну, у тому числі у сферах захисту прав дітей і сімейного права, возз'єднання родин, паралельної освіти дітей тощо.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/pjagy>.

10 липня членкиня Ради Комітету **Надія Тарасова** взяла участь у круглому столі ВША на тему [«Контрактне право крізь призму юридичної англійської мови: досвід практикуючих юристів»](#).

Надія Тарасова розповіла про антикорупційні застереження в контрактах та антикорупційний комплаєнс. Зокрема, розтлумачила для правників термін “Corporate secretary” та його застосування на практиці. Далі спікер продовжила виступ, пояснюючи поняття комплаєнс як систему процедур та дій, спрямованих на зниження ризиків невідповідності законодавству, внутрішнім документам компанії та корпоративній етиці. Також на сайті ВША розміщений курс для усіх охочих на тему [“Контрактне право крізь призму юридичної англійської мови: досвід практикуючих юристів”](#).

Новина

HSA | HIGHER SCHOOL OF ADVOCACY
Центр правничої лінгвістики

Контрактне право крізь призму юридичної англійської мови
до річниці створення Центру правничої лінгвістики практикуючі адвокати поділилися досвідом та порадами

6 грудня членкиня Ради Комітету **Надія Тарасова** взяла участь у [«Фаховій дискусії: правові доктрини англо-саксонської правової системи»](#). Під час курсу розглядалися питання:

1. Consideration: Every contract needs it (доктрина зустрічного задоволення (надання) в англійському договірному праві).
2. How to navigate in the doctrine of frustration: rules, discharge and consequences (як орієнтуватися в доктрині фрустрації: правила, припинення зобов'язань та наслідки).
3. Employer's vicarious liability: what, when and how (доктрина субсидіарної відповідальності роботодавця за дії працівника за законодавством Великобританії)?
4. Stimson doctrine (доктрина Стімсона).
5. The Pillar of Fairness: A Closer Look at the Doctrine of Reasonable Expectations (DRE) (детальний аналіз змісту Доктрини обґрунтованих очікувань).

HSA | HIGHER SCHOOL OF ADVOCACY

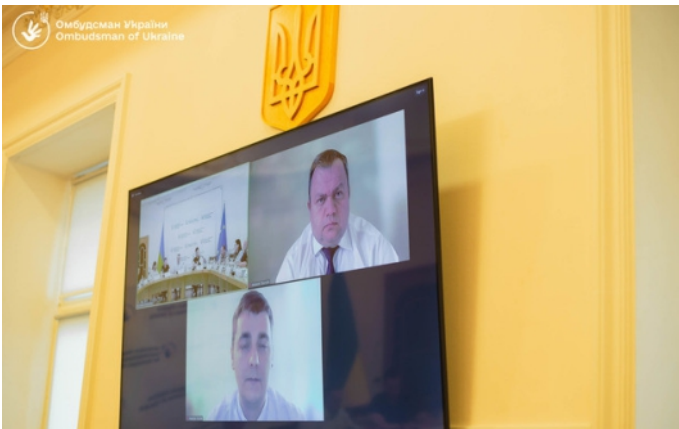
ФАХОВА ДИСКУСІЯ
ПРАВОВІ ДОКТРИНИ АНГЛО-САКСОНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

КОЛОДНИК ЛЮДМИЛА, ХОДЖАЛИЄВА САЛАТИН, ШАПОШНИКОВА ІРИНА, ТАРАСОВА НАДІЯ, КІРІЯК ОКСАНА

4. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

27 липня голова Комітету Ганна Осетинська та її заступник Олександр Черних взяли участь у круглому столі «Проблемні питання невиконання судових рішень в Україні та шляхи подолання», організованому Офісом Омбудсмана. Учасники круглого столу, зокрема, обговорили основні питання стягнення коштів із державних органів, процедурні складнощі виконання рішень у немайнових спорах та у справах з поновлення на роботі.

О. Черних звернув увагу на те, що Україна посідає третє місце за кількістю звернень до ЄСПЛ, що говорить про негативний стан виконання судових рішень.

Г. Осетинська звернула увагу на необхідність покращення виконання стану судових рішень в Україні, як частину євроінтеграційного процесу, відзначила, що НААУ бере участь у розробленні законопроектів у цій галузі, що адвокатська спільнота відкрита до діалогу з іншими стейкхолдерами процесу реформ, а також запропонувала напрацювати єдиний підхід до вирішення проблемного питання, зокрема створити робочу групу з представників учасників круглого столу.

Представники НААУ наголосили на тому, що протокольні зустрічі тільки акцентують увагу на проблемі, але її не вирішують. Для цього потрібно діяти в одному напрямі, об'єднавши зусилля з реформування недоліків або законодавчих колізій.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/ND4Boe>.

15 грудня голова Комітету Ганна Осетинська та член Ради Комітету Вадим Попко взяли участь у науково-практичній міжнародній конференції на тему «Спеціальний трибунал. Реінтеграція Криму та всіх т. о. територій. Воєнні злочини. Компенсаційний механізм». Захід проводився Київським національним університетом імені Тараса Шевченка за підтримки Офісу Президента України.

Конференція проводилася з метою аналізу діяльності національних і міжнародних установ щодо створення за результатами агресії російської федерації спеціального трибуналу, притягнення до відповідальності за воєнні злочини, повернення депортованих дітей, реінтеграції Криму та всіх тимчасово окупованих територій України, розроблення компенсаційного механізму та забезпечення підтримки в цій діяльності з боку національної та міжнародної академічної спільноти.

5. ЗАХОДИ, ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВИ ЧЛЕНІВ РАДИ КОМІТЕТУ

Вебінари членкині Ради Комітету **Надії Тарасової** на платформі ВША НААУ:

- “Фінмоніторинг в діяльності адвоката: вплив на діяльність адвоката”;
- “Юрисдикційність корпоративних спорів: що врахувати адвокату”;
- “Антикорупційний комплаєнс на підприємствах приватного та державного сектора”;
- “Комерційна таємниця в товаристві”;
- “Корпоративні договори в Україні: міфи та реальність”;
- “Anti-corruption compliance in agreements (contracts)”;
- “Наглядова рада як інструмент захисту корпоративних прав”.

Вебінари секретаря Комітету **Дмитра Величка** на платформі ВША:

- 07.03.2023 “Примусове укладення, зміна або розірвання договору в судовому порядку. Підстави та наслідки”;
- 29.03.2023 “Докази і практичні аспекти доказування в господарському процесі. Правові висновки Верховного Суду з питань доказування”;
- 07.06.2023 “Докази і практичні аспекти доказування в господарському процесі. Правові висновки Верховного Суду з питань доказування”.

6. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ НААУ

Любов Барташук “Особливості доказування у справах про відшкодування (стягнення) шкоди, заподіяної банку протиправними діями, бездіяльністю пов’язаних з банком осіб, у яких запроваджена процедура ліквідації” – Вісник НААУ, посилання:

https://unba.org.ua/assets/uploads/news/visnyky/2023-03-30-v-snik-naau_6425ac6bcbdfc.pdf

7. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ У СФЕРІ АНАЛІЗУ ЗАКОНОПРОЕКТІВ, ЗАУВАЖЕНЬ, ПРОПОЗИЦІЙ, РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЕКСПЕРТНИХ ДУМОК

- Проект Закону України про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період (реєстр. №6013 від 09.09.2021), <https://unba.org.ua/news/7911.html>;
- проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення розгляду окремих категорій судових справ у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації (реєстр. №7520 від 05.07.2022), <https://unba.org.ua/news/7916.html>;
- проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо судового розгляду справ про відшкодування шкоди, завданої внаслідок збройної агресії проти України (реєстр. №7520-1 від 18.07.2022);
- проект Закону про обмеження імунітету іноземних держав та їх посадових і службових осіб від пред'явлення позовів та стягнення шкоди завданої на території України смертю або ушкодженням здоров'я, а також шкоди, завданої майну внаслідок збройної агресії, тимчасової окупації території України, інших дій чи бездіяльності (реєстр. №7520-2 від 19.07.2022);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури оскарження у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань (щодо судового контролю в сфері державної реєстрації)» (реєстр. №9156-1 від 13.04.2023) <http://surl.li/phvtl>;
- проект постанови Кабміну «Про внесення змін до Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків» <http://surl.li/jgwcj>;
- проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо постановлення судом вищої інстанції окремої ухвали»;
- базовий проект правила ефективного судочинства у господарських судах (на думку адвокатів, у тексті не наведено визначення вживаній термінології та немає прямого посилання на джерело її тлумачення або що вона має загальнозживане значення і має тлумачитися крізь призму кожного випадку окремо. Наприклад, «належна ідентифікація заявника», «КЕП», «надумані відводи», «розумні проміжки часу», «розумний строк», «термінові або серйозні сімейні обставини»);
- проект Закону «Про внесення змін деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль» (реєстр. №9462 від 06.07.2023);
- проект Закону №9306 від 17.05.2023 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України та Цивільного процесуального кодексу України щодо уніфікації процесів» <https://tinyurl.com/49jwhmjh>.

8. ЗДІЙСНЕННЯ ІНШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА РОЗВИТОК АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ, ЗАЗНАЧЕНОЇ В ЗАВДАННЯХ КОМІТЕТУ

У лютому Комітет презентував звіт про результати своєї діяльності у 2022 році. Протягом року члени Комітету активно здійснювали моніторинг законодавства у сфері господарського права. Загалом було проаналізовано 7 важливих законопроектів.

Члени Комітету брали участь у різноманітних заходах, зокрема у круглому столі Асоціації розвитку суддівського самоврядування України на тему «Законопроект 6013: підстави і наслідки скасування Господарського кодексу України в умовах війни».

З повним звітом Комітету з господарського права та процесу за 2022 рік можна ознайомитися за [посиланням](#).

Члени Ради Комітету є активними учасниками волонтерського руху “Адвокати ЗСУ” з моменту створення.

**НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**